Young Scholars Union

upf.

V. INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY CONGRESS OF EURASIA

CERTIFICATE OF PARTICIPATION

Sibel Kılıç

has participated in

V. International Multidisciplinary Congress of Eurasia

July 24-26, 2018, Barcelona/ Spain

Assoc. Prof. Dr. Kamala GAHRAMANOVA
Chairperson

Universitat Pompeu Fabra Barcelona

V. INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY CONGRESS OF EURASIA (IMCOFE)

www.imcofe.org

July 24-26, 2018 Barcelona / SPAIN

May 21, 2018

INVITATION LETTER

Author : ÇİMEN BAYBURTLU

PaperID : 420

PaperTitle : TAKI VE MÜCEVHERİN BİREYİN KİMLİĞİNİN OKUNMASINA ETKİ VE KATKILARI

Dear Author,

Congratulations on the acceptance of your paper!

On behalf of the Congress Organizing Committee, I would like to formally invite you to attend the "International Multidisciplinary Congress Of Eurasia" to present your paper as oral presentation. Your paper has been peer reviewed and acceptance is based on quality, relevance, and originality. All presented papers will be published in congress proceedings e-book with ISBN.

Your full paper should be submitted by congress management system at: http://www.imcofe.org/baropenconf/openconf/openconf.php by the September 01st, 2018 at the latest. You can find full details about the format requirements for your paper on the Web at: http://www.imcofe.org.

The congress registration has been started. Please visit this address to apply for registration and to benefit from early registration opportunities: http://www.imcofe.org. If you have any questions or problems, please do not hesitate to contact us, preferably by email (barcelona.imcofe@gmail.com), quoting your paper ID in all correspondence.

An invitation for the registration will be sent to you separately.

Best Regards.

Assoc.Prof.Dr.
Kamale KAHRAMANOVA
Baku State University

IMCOFE'18

TECHNICAL & NATURAL SCIENCES

V. INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY CONGRESS OF EURASIA

upf.
Universitat Pompeu Fabra Barcelona

Young Scholars Union

www.imcofe.org

JULY 24 - 26, 2018

BARCELONA

twitter.com/imcofebarcelona facebook.com/imcofebarcelona instagram.com/imcofebarcelona

PROGRAM

25th July, 2018

Session - 6	08:45-10:00	Hall 1	Topic: Mechanical - Metallurgical and Materials Engineering
Moderator : Prof. Dr. Harun Kemal ÖZTÜRK			
342	Investigation the Mechanical and Thermal Properties of TPE in the Presence of Basalt Fiber and Boron Oxide Hybrid Addition		Okan Gül, Nevin Gamze Karslı, Taner Yılmaz
510	Prediction of Tool Wear of 316L Stainless Steel When End Milling Process By Using ANFIS - 316L Paslanmaz Çeliğin Frezeleme İşleminde Takım Aşınmasının ANFIS Yardımıyla Belirlenmesi		Yusuf Fedaı, Ali Ünüvar, Hediye Kırlı Akın, Gökhan Başar
344	Effect of Bentonite Addition on the Mechanical and Thermal Properties of Carbon Fiber Reinforced PPS Matrix Composites		Aytunc Kızıl, Ugur Dıncer, Okan Gul, Nevin Gamze Karslı, Taner Yılmaz
470	DJI M100 Robotun Gazebo'da Modellenerek Ros ile Kontrolü - DJI M100 Robot Modelling in Gazebo and Controlled with ROS		Abdülkadir Çakır, Seyit Akpancar
281	EBRU STONE-EBRU STONE		Murat Gökçe
471	Sualtı Canlılarının Yaşaması ve Üremesindeki Etkili Parametrelerden TDS ve pH'ın Kontrolü - Control of TDS and pH in Which Parameters Living and Reproducing of Underwater Creatures		Abdülkadir Çakır, Burak Didir, Görkem Bayrık, Seyit Akpancar

Session - 6	08:45-10:00	Hall 2	Topic: IMCOFE Special Sessions
Moderator : Assoc. Prof. Dr. Tuna USLU			
420	Takı Ve Mücevherin Bireyin Kimliğinin Okunmasına Etki Ve Katkıları		Sibel Kılıç, Çimen Bayburtlu
160	4-5 Yaş Arası Okul Öncesi Çocukların Sosyal-Duygusal Uyumu ile Anne-Babaların Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişki		Nesrin Çetinkaya, Ali Osman Engin
259	Eski Türk Geleneksel Sanatlarında Geometrik Sembolizm		Sibel Kılıç
387	Krizin Yarattığı Travmayı Psikolojik Güçlenme Aracılığıyla Büyüme Potansiyeline Dönüştürme - Converting Trauma of the Crisis to Growth Potential through Psychological Empowerment		Tuna Uslu
347	University Students' Homework Preparation Habits By Using Technology		Funda Uğurlu
453	Uzakdoğu Ülkelerinde Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Modellerinin Analizi - Examining Teacher Professional Development Models In The Far East Countries		Funda Uğurlu, Ahmet Dolmacı, Filiz Evran Acar

Session - 6	08:45-10:00	Hall 3	Topic: Veterinary
Moderator : Dr. Kadir ÖNK			
114	Bıldırcın Rasyonlarına Farklı Düzeylerde Ve Kombine Olarak Kişniş Otu Tohumu (Coriandrum Sativum) Ve Çörek Otu Tohumu (Nigella Sativa) İlavesinin Büyüme Performans Ve Bazı Karkas Parametreleri Üzerine Etkisi- Effects Of Different Levels Coriander Seeds (Coriandrum Sativum) And Black Cumin Seeds (Nigella Sativa) And Their Combinations On Growth Performance And Some Carcass Traits		Özlem Karadağoğlu, Mükremin Ölmez, Bülent Özsoy, Kadir Önk, Tarkan Şahin
195	Türkiye'nin Kars Yöresinde Kene Türlerinin Mevsimsel Dağılımı- Seasonal Distribution Of Tick Species Of The Kars Region İn Turkey		Nilgün Parmaksızoğlu Aydın, Mükremin Özkan Arslan
268	Bıldırcın Rasyonlarına İlave Edilen Probiyotik Ve Enzim Kombinasyonun Performans Ve Karkas Parametreleri Üzerine Etkisi - Effect Of Probiotic And Enzyme Combination Added To Quail Rations On Performance And Carcass Parameters		Özlem Karadağoğlu
257	Türkiye'de Aras Vadisi'nden Toplanmış Sivrisinek Türlerinde Dirofilaria İmmitis'in Polimeraz Zincir Reaksiyonu İle Araştırılması - Investigation Of Dirofilaria İmmitis By Polymerase Chain Reaction İn Mosquito Species Collected From Aras Valley, Turkey		Berna Demirci, Zati Vatansever, Gencay Taşkın Taşçı, Hilal Bedir
537	Etlik Piliç Karma Yemlerine İlave Edilen Yarpuzun (Mentha Pulegium L.) Besi Performansı, Karkas Kalitesi ve Bazı Kan Parametreleri Üzerine Etkisi-The Effect of Supplementation of The Pennyroyal (Mentha pulegium L.) to Broiler Chickens Diets on Growth Performance, Carcass Quality and Some Blood Parameters		Mükremin Ölmez, meHMET Akif Yörük

V. INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY CONGRESS OF EURASIA

PUBLICATION OPORTUNITIES

THE JOURNAL OF THE FACULTY OF VETERINARY MEDICINE, UNIVERSITY OF KAFKAS

EASTERN ANATOLIAN JOURNAL OF SCIENCE

DÜZCE UNIVERSITY JOURNAL OF SCIENCE & TECHNOLOGY

MUS ALPARSLAN UNIVERSITY JOURNAL OF SCIENCE

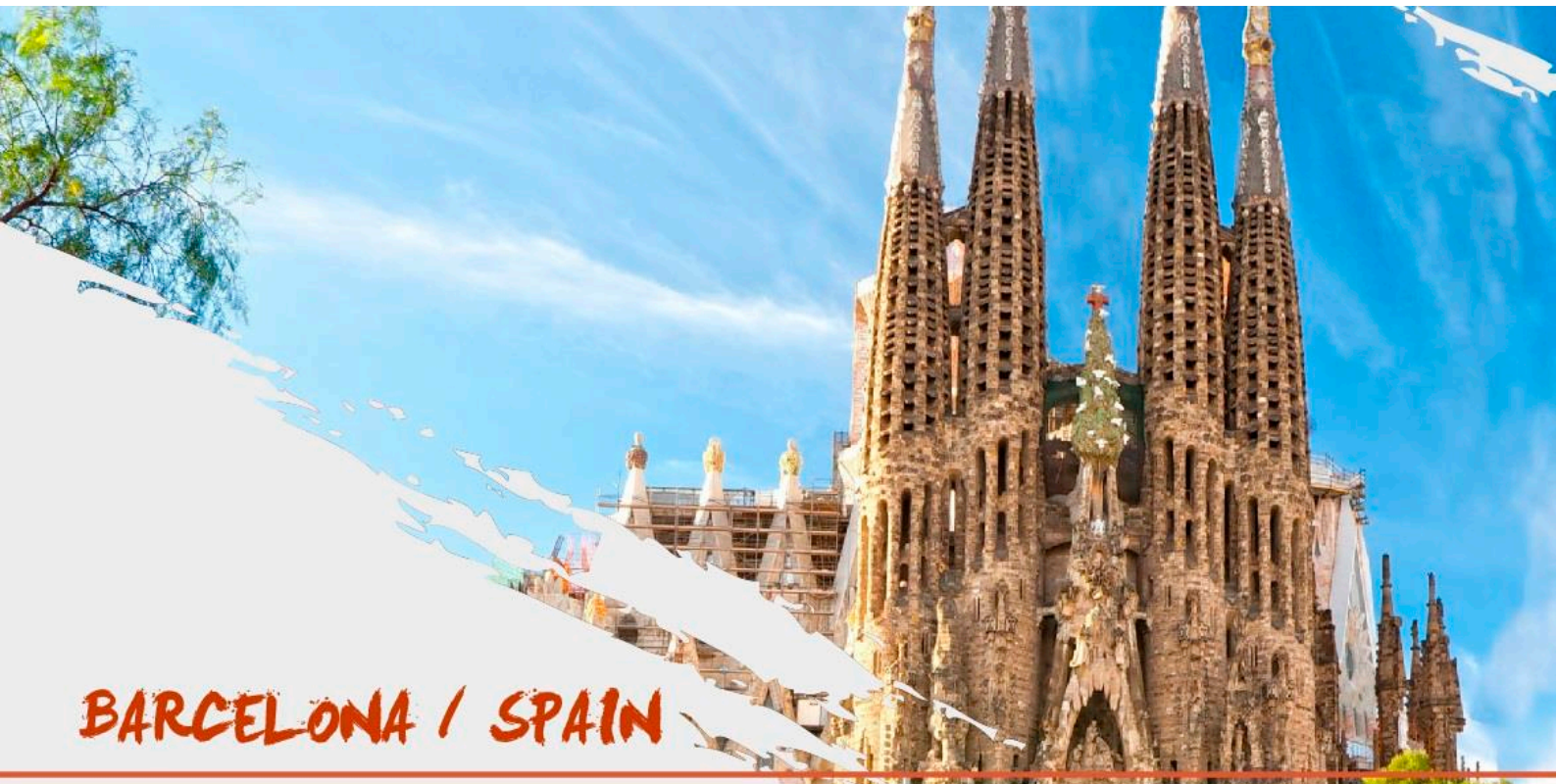
INTERNATIONAL JOURNAL OF ENERGY APPLICATIONS AND TECHNOLOGIES

JOURNAL OF SCIENTIFIC PERSPECTIVES

upf.

www.imcofe.org

Young Scholars Union

BARCELONA / SPAIN

V. INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY CONGRESS OF EURASIA

upf.

Young Scholars Union

JULY 24 - 26, 2018

Young Scholars Union

IMCOFE

V. INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY CONGRESS OF EURASIA

PROCEEDINGS

ISBN: 978-605-68882-0-5

BARCELONA / SPAIN

Doç.Dr. Mehmet Nuri AÇIK	Bingöl Üniversitesi
Doç.Dr. Meltem MARAŞ	Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç.Dr. Mirvari AGAYEVA	Bakü Devlet Üniversitesi
Doç.Dr. Muhammad Ibn IBRAHIMY	Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi
Doç.Dr. Murat SARIKAYA	Sinop Üniversitesi
Doç.Dr. Nazlı HASANOVA	Bakü Devlet Üniversitesi
Doç.Dr. Nuray YORUK	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Doç.Dr. Orhan KORHAN	Doğu Akdeniz Üniversitesi
Doç.Dr. Özkan ÖZDEMİR	Sakarya Üniversitesi
Doç.Dr. Qurban QASIMOV	Bakü Devlet Üniversitesi
Doç.Dr. Tanveer SALEH	Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi
Doç.Dr. Uğur ÖZSARAÇ	Sakarya Üniversitesi
Doç.Dr. Ülkü ÖZBEY	Munzur Üniversitesi
Doç.Dr. Yunus ESEN	Bingöl Üniversitesi
Doç.Dr. Zafer BARLAS	Sakarya Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Abdülkerim KARABULUT	Sinop Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Adem TUNCER	Yalova Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Adnan ÇETİN	Kırıkkale Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ahmet ÇİFÇİ	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Alejandro J. CASTRO	Nazarbayev University
Dr.Öğr.Üyesi Ardak KASHKYNBAYEV	Nazarbayev University
Dr.Öğr.Üyesi Arif AYAR	Amasya Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Asım Gökhan YETGİN	Dumlupınar Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Aydın KAHRİMAN	Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ayhan AKYOL	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ayhan GÜLER	Hakkari Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ayşe Neslihan DÜNDAR	Bursa Teknik Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ayten DİNÇ	Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Betül Tuba GEMİCİ	Bartın Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Bilge BAL ÖZKAPTAN	Sinop Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Binnur KAPTAN	Namık Kemal Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Canan AKSOY	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Cenk ATLIĞ	Trakya Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Cihan KÜRKÇÜ	Ahi Evran Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Dilek SAĞIR	Sinop Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Dilşat BOZDOĞAN KONUŞKAN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Duygu YILDIRIM PEKSEN	Yalova Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ebru ÖNEM	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ehlinaz TORUN	Kocaeli Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ekrem AKBULUT	Munzur Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Emine ÇATAL	Akdeniz University
Dr.Öğr.Üyesi Ercan TURAL	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Erdoğan Mehmet ÖZKAN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ersin GÜNGÖR	Bartın Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Eyyüb KARAKAN	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ezgi TAYLAN KOPARAN	Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Gonca Ece ÖZCAN	Kastamonu Üniversitesi

Dr.Öğr.Üyesi Glulam DASTGEER	Air Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Gökçe GENÇAY	Bartın Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Gökhan ŞEN	Kastamonu Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Gönül KURT	Sakarya Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Gülderen KURT KAYA	Munzur Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Hatice Yaren KULOĞLU	Aksaray Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Hevidar ALP	Munzur Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Julide Gülizar YILDIRIM	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Kenan BULDURUN	Alparslan Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Leyla MİS	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Maizatulnisa OTHMAN	Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Mannix P. BALANAY	Nazarbayev Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Mehmet SARIKAHYA	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Mehmet Emin ÖNGER	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Mohamad Mosadeghzad	Nazarbayev Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Muhammet KARAKAŞ	Hakkari Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Mustafa Kemal BALKİ	Sinop Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Namık KILINÇ	Iğdır Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Nesrin Karaca Sanyürek	Munzur Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Nevin TURAN ÖZEK	Alparslan Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Nilgün AKSOY	Akdeniz Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Nuran AKYURT	Marmara Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Oğuzhan UZUN	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ömer CİHAN	Hakkari Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Özgür YERLİ	Düzce Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Safiye BOZKURT	Kocaeli Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Sait Dündar SOFUOĞLU	Dumlupınar Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Selver Suna BAŞAK	Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Serap UZUN	Giresun Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Serap YILMAZ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Serden BAŞAK	Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Selin KALKAN	Giresun Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Sibel KORUNUR	Munzur Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Sibel ŞENTÜRK	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Tohid ALIZADEH	Nazarbayev Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Tuğba DÜZENLİ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Türkay TÜRKOĞLU	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Yasemin BARAN	Giresun Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Zeynep TURHAN IRAK	Iğdır Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Ayşe MEYDANLIOĞLU	Akdeniz Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Emine ÇATAL	Akdeniz Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Hamdi ERGÜL	Medipol Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi İlknur BEKEM KARA	Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi Umut AYDEMİR	Uludağ Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Şebnem ÖNDER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Altuğ KARABEY	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Arzu ER	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Ayhan AYTAÇ	Milli Savunma Üniversitesi

Dr. Derya TAMA	Ege Üniversitesi
Dr. Margarita PAVLOVA	Hong Kong Egitim Enstitüsü
Dr. Mehmet BÜYÜKYILDIZ	Yalova Üniversitesi
Dr. Murat KORUNUR	Munzur Üniversitesi
Dr. Nazdril SULAIMAN	Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi
Dr. Nurhoca AKBULAEV	Azerbaycan Devlet İktisad Üniversitesi
Dr. Olga POLENOGOVA	Institute of Systematics and Ecology of Animals SB RAS
Dr. Tugay AYAŞAN	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

***Presenting author**
****Full Papers are presented in International Multidisciplinary Congress of Eurasia**

STURM-LİOUVİLLE PROBLEMS WİTH NONLOCAL BOUNDARY CONDİTİONS 9
RAYLEİGH-RİTZ FORMULA FOR EİGENVALUES OF THE NEW TYPE STURM-LİOUVİLLE PROBLEMS 14
WEAK EİGENFUNCTİONS OF DİSCONTİNUOUS SECOND-ORDER DİFFERENTİAL OPERATORS 19
FPGA-BASED DESIGN OF GAUSSIAN MEMBERSHIP FUNCTION FOR REAL-TIME FUZZY LOGIC APPLICATIONS . 24
MOLECULAR AND ELECTRONIC PROPERTIES OF 4-[(2-CHLOROPHENYL)DİAZENYL]-6-METHOXY-2-{[TRİS(HYDROXYMETHYL)METHYL]AMİNOMETHYLENE}CYCLOHEXA-3,5-DİEN-1(2H)-ONE COMPOUND BY USİNG HARTREE-FOCK METHOD 31
ANN-BASED ECONOMİC ANALYSİS OF A GEOTHERMAL ENERGY ASSİSTED HYDROGEN GENERATİON SYSTEM ON FPGA 42
QUANTUM CHEMICAL STUDIES OF 4-PYRIMIDINECARBOXYLIC ACID 50
DFT COMPUTATIONAL STUDIES ON 2-METHYL-6-(TRIFLUOROMETHYL)NICOTINIC ACID 57
HUNTING TOURISM MAP OF WILD GOAT: ANTALYA DISTRICT 66
HABITAT SUITABILITY MODELING AND MAPPING 74
MAPPING OF POTENTIAL DISTRIBUTION OF CRIMEAN JUNIPER SPECIES IN AYDINCA (AMASYA) DISTRICT, TURKEY 87
MAPPING OF PLANT SPECIES DIVERSITY IN DÜZLERÇAMI (ANTALYA) WILDLIFE RESERVE 95
SUSTAİNABİLİTY – HERİTAGE TOURİSM – CULTURAL IDENTİTY REFLECTİONS: ARCHEOPARKS 102
THE ROLE OF URBAN GREEN AREAS ON SOCİAL SUSTAİNABİLİTY: BARTIN CASE STUDY 114
EFFECTS OF HUMIC ACID TREATMENTS ON QUALITY CHANGES OF DILL (ANETHUM GRAVEOLENS) DURING STORAGE 123
DETERMİNATİON OF MULTİMODAL TRANSPORTATİON ROUTES BY THE HAMİLTON METHOD AND COMPARİSON OF PERFORMANCE INDEX 133
GÖLCÜK (KOCAELI) BÖLGESI YEREL ZEMIN ETKISININ MIKROTREMOR YÖNTEMI İLE İNCELENMESI 140
KUZEYBATI ADAPAZARI BÖLGESININ SISMIK VE GEOTEKNIK YÖNTEMLER İLE ZEMIN MÜHENDISLIK ÖZELLIKLERININ BELIRLENMESI 156
MULTİMODAL TRANSPORT AND COST ANALYSİS: A CASE OF ISKENDERUN 173
EFFECTS OF CRYOTHERAPY IN PREVENTING ORAL MUCOSITIS IN HEMATOPOIETIC STEM CELL TRANSPLANTATION PATIENTS: LITERATURE REVIEW 182
DOUBLE LAYER FSS DESİGN FOR UWB APLİCATİONS 189
DETERMİNATİON OF VOLUME LEVELS OF VİOLENCE BY VİEW VİOLENCE IN VİOLENCE OF WOMEN OF 15-49 AGE, WOMEN 197
QUANTUM CHEMICAL CHARACTERIZATION OF 3-HYDROXYPICOLINAMIDE 201
ECO-DESIGN PRINCIPLES FOR SUSTAINABLE AND SMART CITIES 208
AN ALTERNATIVE INDICATOR ON WATER MANAGEMENT IN PLANNING: WATER FOOTPRINT 213
5-BOYUTLU POLİTROP 218
THE EFFECT OF BİNARY HYBRİD COMBİNATİON OF POLYPROPYLENE-FİBER FİLAMENTS ON FRESH AND HARDENED PROPERTİES OF FLY ASH-ADDED MORTARS 224
COMPACT OPERATORS ON ABSOLUTE SERIES SPACES 232
SIMULTANEOUS SPECTROPHOTOMETRIC DETERMINATION OF TRAZODONE AND SERTRALINE IN PHARMACEUTICAL PRODUCTS BY PRINCIPAL COMPONENT REGRESSION CALIBRATION METHOD 236

EFFECT OF DIESEL FUEL AMOUNT ON THE EXHAUST EMISSIONS OF THE BIOGAS-DIESEL DUAL FUEL ENGINE 242

A SIMPLE AND SENSITIVE SPECTROFLUORIMETRIC METHOD FOR ANALYSIS OF SOME ANTI-HYPERTENSIVE DRUGS IN PHARMACEUTICAL PREPARATIONS 252

A COMPUTER AIDED METHOD FOR ENERGY AND EXERGY ANALYSE OF AN INTERNAL COMBUSTION ENGINE 257

ANİMAL SYMBOLİSM İN CENTRAL ASİAN TURKS' JEWELRIES 268

ETHICAL DECISION MAKING LEVELS OF NURSING ACADEMICIANS 282

INVESTIGATION OF THE HIGH TEMPERATURE PERFORMANCE OF ENVIRONMENT-FRIENDLY ELECTRIC ARC FURNACE SLAG MORTARS ACTIVATED WITH ALKALIES 290

INVESTIGATION OF FLY ASH, SILICA FUME AND BLAST FURNACE SLAG COMBINATIONS ON CONCRETE MECHANICAL AND ADHERENCE CHARACTERISTICS 296

SHORT-TERM GENERATED POWER FORECASTING BASED ON ARTIFICIAL NEURAL NETWORK IN PHOTOVOLTAIC (PV) POWER PLANTS 303

ETHICAL DECISION MAKING LEVELS OF NURSING STUDENTS 311

ISIL İŞLEM KOŞULLARI İLE YÜZEY PÜRÜZLÜLÜĞÜNÜN AISI 4140 ÇELİĞİNİN YORULMA DAYANIMINA ETKİSİ 319

RISK ASSESSMENT BASED ON FUZZY-FCA (FAILURE-CONSEQUENCE ANALYSIS) TECHNIQUE; AN EXAMPLE OF MARBLE PLANT 333

FAILURE MODE AND EFFECT ANALYSIS IN APPAREL INDUSTRY 353

PROCESS IMPROVEMENT BY QUALITY FUNCTION DEPLOYMENT METHOD IN APPAREL COMPANIES 365

NON-FUNCTIONAL BELIEFS AND PRACTICES FOR PREGNANCY, BIRTH, PATERNITY AND NEWBORN CARE ... 378

SUSTAINABILITY IN APPAREL SECTOR: SUPPLIER CERTIFICATION PROCEDURES 383

HEMŞIRELIK İNTÖRN ÖĞRENCILERININ KLINIK YETKINLIKLERINE İLIŞKIN ALGILARI 393

EFFECTS OF PHOSPHORUS FERTILIZATION ON SEED YIELD OF SAINFOIN (ONOBRYCHIS SATIVA L.) 399

THE EFFECTS AND CONTRIBUTIONS OF JEWELRY IN IDENTITY STUDIES 403

THE OPTİMUM BOUGUER CORRECTİON DENSİTY FOR THE NORTHWEST IRAN OBTAİNED BY THE FRACTAL DİMENSİONS 419

SOİL PROPERTİES AND LİQUEFACTİON POTENTİAL EVALUATİON OF ARİFİYE DİSTRİCT (SAKARYA/TURKEY) USİNG MASW METHODS 425

CONTACT AND BENDING STRESS ANALYSIS OF 3D PRINTED MICRO MODULE GEARS 432

EFFECT OF PRİNTİNG PARAMETERS ON SURFACE ROUGHNESS OF 3D PRİNTED ABS MİCRO-MODULE GEARS 439

ENGELLI ÇOCUKLARDA GÜVENLI ÇEVRE YAKLAŞIMI 446

APPLICATION OF PLS AND ANN CALIBRATION METHODS FOR THE SIMULTANEOUS UV DETERMINATION OF SOME AZO COLORANTS IN COMMERCIAL PRODUCTS 453

MATRİX MAPPİNGS ON ABSOLUTE CESÀRO AND RİESZ SPACES 459

SPECTROPHOTOMETRIC ANALYSIS OF HYDROCHLOROTHIAZIDE AND IRBESARTAN IN TABLETS BY NEW NEURAL FITTING CALIBRATION APPROACH 463

LOW-CALORIE KEFIR ICE CREAM SUPPLEMENTED WITH MAPLE SYRUP OR HONEY 469

N- KOORDINELI 5-NITROBENZIMIDAZOL İÇEREN YARIM SANDVIÇ RUTENYUM(II) KOMPLEKSLERININ: SENTEZI, YAPILARI VE KETONLARIN KATALITIK HIDROJEN TRANSFERI 477

A COMPARATİVE SURVEY OF BATTERY ENERGY STORAGE SYSTEMS FOR RENEWABLE ENERGY SOURCES ... 488

KOMÜTATİF OLMAYAN UZAY-ZAMANIN $\gamma\gamma \to Z$ SÜRECİ İLE LHC'DE ARAŞTIRILMASI 497

7000 SERISI ALÜMINYUM ALAŞIMLARININ TALAŞ KALDIRMA PARAMETRELERININ CEVAP YÜZEY YÖNTEMIYLE OPTIMIZASYONU 503

WOOD AND WOOD PLASTIC COMPOSITE MATERIAL USES IN LANDCAPE APPLICATION 511

COMPARISON OF QUALITY MEASUREMENT TECHNIQUES FOR PEDESTRIAN ACCESSIBILITY IN URBAN STREETS 518

DESİGN PRİNCİPLES AND RELATİONS BETWEEN TREE-SPACE ON URBAN PAVEMENTS..... 527

MİCROBİAL ANALYSİS OF COOKED BREADED CHİCKEN FOR VACUUM AND CONVENTİONAL COOLİNG OF MEAT 540

COMPARİSON OF DRYİNG KİNETİCS AND MATHEMATİCAL MODELLİNG OF APRİCOTS İN A SOLAR DRYER .. 556

APPLİCATİON OF VACUUM AND CONVENTİONAL COOLİNG FOR THE MELON 564

DETERMINATION OF YIELD AND QUALITY CHARACTERISTICS OF SORGHUM SUDANGRASS HYBRID CROPS IN BANAZ CONDITIONS..... 583

CLONING AND CHARACTERIZATION OF ETHYLENE RESPONSIVE TRANSCRIPTION FACTORS FROM WATERMELON FRUIT 588

A STREET REHABILITATION AS A SAMPLE OF GAZI STREET ULU MOSQUE REGION IN DIYARBAKIR 601

THE INFLUENCE OF A LOCAL BUILDING ENVELOPE MATERIAL ON THE ENERGY LOAD: A CASE STUDY FOR A TRADITIONAL DIYARBAKIR HOUSE..... 608

SPECIFICATION OF SOME PROPERTIES OF SKIN TULUM CHEESE PRODUCED BY TRADITIONAL METHODS.... 613

RAYLI SİSTEM ARAÇLARINDA KULLANILAN S235JR(CU) ÇELİK SACLARIN ELEKTRİK DİRENÇ NOKTA KAYNAĞINDA KAYNAK ZAMANININ ÇEKİRDEK BOYUTLARINA ETKİSİ 621

OTOMOTIV SEKTÖRÜNDE KULLANILAN TRIP 800 VE MIKRO ALAŞIMLI ÇELIK SACLARIN ELEKTRIK DIRENÇ NOKTA KAYNAĞINDA KAYNAK ZAMANININ SERTLIĞE ETKISI..... 626

The Effects and Contributions of Jewelry in Identity Studies

Sibel KILIÇ*
Marmara University,
Turkey
skilic@marmara.edu.tr

Çimen BAYBURTLU
Marmara University,
Turkey
cimen.bayburtlu@marmara.edu.tr

Abstract

Jewelry is distinguished from other branches of art as it is displayed on person, contributes to individual motives of aesthetics and beauty, serves as a social and cultural indicator, contains emphasis on finances and class, and has positive impact on and contributions in personal mindset and psychological world, and it intrinsically integrates and interacts with its wearer.
Personal jewelry designers serve as a bridge by establishing an object-message relationship between individuals and masses as jewelry reflects aesthetic sense and taste as well as social, cultural, religious, psychological and mental world. In this context, an analysis of personal jewelry preferences shows that they are iconic objects that contain important data on personality. This data is an entirety of interwoven symbols and denotations, sometimes directly in form and sometimes abstracted from form but impossible to decontextualize. As classical and abstracted forms are examined separately, it involves emphasis on the hierarchical and social position of individuals in the intellectual and emotional society. These forms mediate the analysis of individuals in the partial context and contain important clues about the sociocultural, political and financial textures of societies in the universal context. Indeed, historical jewelry is currently used as a semiotic element in the analysis of social structure.
Formerly, jewelry were iconic objects that indicated to communities and iconic objects and financial commodities with concentrated significance in social and cultural life; today, they are regarded as a branch of fine arts, and these objects are defined as miniature works of art and their makers are called *jewelry designers*. However, these designs are not only shaped by personal tastes, style and expectations but also the designer's original creativity is put to work. So, the design is cultivated by a triple source, resulting from the individual, the society and the designer.
Therefore, this paper examines the cyclical interaction of *women by jewelry, jewelry by women*, and attempts to prove that jewelry is not only an element of aesthetics and ornamentation or a merchandise but also an important semiotic element that contributes to the multifaceted analysis of personal identity.

Keywords: Jewelry, Personal Jewelry, Identity Studies, Semiology

Takı ve Mücevherin Bireyin Kimliğinin Okunmasına Etki ve Katkıları

Özet

Beden üzerinde sergilenmesi, kişinin estetik ve güzellik güdülerine katkı sunması, sosyal ve kültürel bir gösterge unsuru olması, iktisadi ve sınıfsal vurguları içermesi ve kişinin zihniyet ve psikolojik dünyasına olumlu etki ve katkılarından dolayı diğer sanat dallarından ayrılan *mücevher,* takan kişi ile bütünleşen ve etkileşen bir doğaya sahiptir.
Kişiye özel takı ve mücevher tasarımcısı; kişi ve kitle arasında nesne-mesaj ilişkisini kurarak köprü görevi gören kişidir. Zira takılar kişinin, estetik zevk ve beğenilerinin yanı sıra; sosyal, kültürel, inançsal, psikolojik ve zihniyet dünyasının bir yansımasıdır. Bu bağlamda, kişinin tercih ettiği takılar analiz edildiğinde, kişinin kimliğine dair önemli verileri içerisinde barındıran ikonik objeler olduğu görülmektedir. Söz konusu veriler bazen biçimsel olarak doğrudan doğruya bazen ise biçimlerinden

soyutlanmış ancak bağlamlarından koparılmayan iç içe geçmiş simge ve anlamlar bütünü olarak karşımıza çıkarlar. Klasik ve soyutlanmış formaların ayrı ayrı irdelenmesi dolayısıyla kişinin, entelektüel ve coşkusal toplum içerisindeki hiyerarşik ve sosyal pozisyonunun vurgularını içerdiği görülmektedir. Tikel bağlamda kişinin çözümlenmesine aracı olan bu formlar tümel bağlamda ait olunan toplumun sosyo-kültürel, siyasi, iktisadi dokusuna ait önemli ipuçlarını barındırırlar. Nitekim tarihsel takılar günümüzde, toplumun yapısının çözümlenmesinde göstergebilim unsuru olarak kullanılmaktadırlar.

Eski dönemlerde, takılar, toplulukları imleyen ikonik objeler ve sosyal ve kültürel yaşamın konsantre anlamlar içeren ikonik objeleri ve iktisadi birer meta iken artık günümüzde güzel sanatların bir alanı olarak kabul edilmekte, bu objeler minyatür sanat eserleri ve bu eserleri üretenlere *mücevher tasarımcısı* denilmektedir. Ancak söz konusu tasarımlar salt kişinin tercihleri, zevk ve beklentileri doğrultusunda form kazanmayıp bunun yanı sıra tasarımcının özgün yaratıcılığı işe koşulmaktadır. Böylece ilgili tasarım; kişi, toplum ve tasarımcı bileşkesinden oluşan üçlü kaynaktan beslenmektedir.

Bu çalışmada dolayısıyla, *takı nezdinde kadın*, *kadın nezdinde takı* döngüsel etkileşimi irdelenecek olup, takının salt estetik ve süslenme unsuru ya da meta aracı değil aynı zamanda kişinin kimliğinin çok yönlü analizine katkı sunan önemli bir Göstergebilim unsuru olduğu ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mücevher, Takı, Kişiye Özel Takı, Kimlik Okuma, Göstergebilim

GİRİŞ

İlkel topluluklardan günümüz çağdaş topluluklarına değin, takı takma geleneği tüm sıcaklığı ile geçerliliğini korumaktadır. Yapılan arkeolojik araştırmalar takı takma geleneğinin 90.000 yıl önce başladığına işaret etmektedir. Bilinen en eski takılar, ait olunan coğrafyanın flora ve faunana özgü olan hayvansal ve bitkisel unsurlardır. Bunların başında kara hayvanlarının uzuvları olan, boynuz, kemik, deri, post, tırnak, kuru deniz hayvanları, kabukları, çeşitli kuru bitkiler/ tohumlar ve doğal taşlar bulunmaktadır (Fotoğraf 1-2-3-4-5).

Fotoğraf 1: Kemik bnular, (https://kristyhsu.wordpress.com/2012/02/12/prehistoric-jewelry/).

Fotoğraf 2: Delikli kabuk (lar), Prehistorik Dönem, Musee Archeologique, St. Germain-en-Laye. (https://kristyhsu.wordpress.com/2012/02/12/prehistoric-jewelry/).

Fotoğraf 3: İspanya'da bulunan boyalı deniz kabuğu, Neanderthal. (http://antiquatedantiquarian.blogspot.com/2014/09/the-neandering-mind-evolution-of-art.html).

Binlerce yıl öncesine tarihlenen, doğal malzemelerle yapılmış olan Neolitik döneme ait bu takılar, bölgede bulunan alkali kum sayesinde günümüze kadar ulaşabilmişlerdir. Bahsi geçen doğal materyaller ile takı takma geleneği, ilkel insanoğlunun gücü ile baş edilemeyen tabiata karşı büyüsel yollarla korunma ihtiyacından kaynak almış ve pasif birer savaş aracı olarak kullanılmışlardır.

Fotoğraf 4: Kemik Kolye, Müze numarası: 1938,0101.62, Kemik boncuk 72cm., kolye, British Museum. (https://www.livescience.com/55132-photos-skara-brae-neolithic-figurine.html).

Altan "Türe, Eski Çağlardan Orta Çağa" adlı kitabında. "*Randall White, 'Aurignac kültüründe boncukların salt süslenme amacıyla değil, kültürel anlatımın bir parçası olarak kullanılmış oldukları varsayımına*" yer vermiştir (2011: 20). Ayrıca arkeolog 'Terrance Turner'in "*vücudun yüzeyi toplumsallaşma oyununun oynandığı bir sahneye, bedensel süslemeler de bunun anlatı aracına dönüşmüştür*" ifadesine yer vererek (2011: 20) "*takının bireysel konumunu belirleyen simgesel anlatımla bağlantılı olduğunu*" ifade etmiştir (2011: 21).

Fotoğraf 5: Gerdanlık

Pa çası, Çayönü tepesi (BM 2-11/7, Çanak Çömleksiz Neolatik Çağ, Yaklaşık M.Ö. 7000 Kumtaşı, Diyarbakır Müzesi, ÇT'86-49. (Anonim, Çağlarboyu Anadolu'da Kadın Sergileri, T.C. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü, İstanbul, s.38).

Değerli/ yarı değerli materyal ve taşlarla üretilen takılar Mısır ve Mezopotamya gibi eski kültürlere dayanır (Fotoğraf 6-7). Her toplum, ait olduğu coğrafyanın doğal dokusu, jeolojik yapısı, flora ve faunası, sosyo-kültürel yapısı, kültürlerarası etkileşimleri doğrultusunda, kendine has bir takı kültürü oluşturmuştur. Her ne kadar taşınabilir özelliği dolayısı ile etkileşimlere maruz kalarak dönüşüm ve benzeşimler söz konusu olsa da otantik yapısını önemli ölçüde korumuş ve toplumlar kendine has materyal, biçim ve renk özellikleri bakımından özgün ve ayırt edici özellikler arz eden tasarımlarını ortaya koymuşlardır. Bir başka neden ise, Türkoğlu'na (2013, 16) göre; "*Süslenme, ihtişamlı görünme gibi duygulardan kaynaklanan bu tutku hangi ülkede olursa olsun yalnız insanların estetik arayışları ve üstünlükleriyle açıklanamaz. Ekonomik rahatlık ve bölgelerin hammadde konusundaki zenginliği de ayrı faktörler olarak dikkati çekerler*".

Fotoğraf 6: Yaka, **Fotoğraf 7:** Kolye ve ucu**,** Orta krallık, 12. Hanedanlık Senwosret II Dönemi, 1887–1878 B.C., BSAE kazıları 1914, Altın, carnelian,

Ortra

lapis lazuli, turkuaz, granat (uç kısmı) 4.5x8.5, Altın, carnelian, lapis lazuli, turkuaz, yeşil feldspat (zincir kısmı) 82 cm.
(https://www.metmuseum.org/toah/hd/egold/hd_egold.htm).

llık dönemi, 12. Hanedan, 1981-1802 B.C., Mısır, Orta Mısır, Meir, Hapianhtifi Mezarı, Mumya, Khashaba kazıları, 1910-12, Ahşap, altın varak, alçı, tekstil, 17x1.5 cm.
(https://www.metmuseum.org/toah/hd/egold/hd_egold.htm).

Büyüsel işlevlerinin yanı sıra değişen ve dönüşen zamana bağlı olarak takının süsleyici ve etkileyici özelliği keşfedilmiş olup, kadınlar çeşitli bölgelerini takılar ile süsleyerek beğenilme güdülerini maksimum düzeyde tatmin etmek için takıları bir araç olarak kullanmışlardır. Takıların takıldıkları bölgeler itibari ile analiz edildiğinde, cinsel uyarıcı alanlara ve cezp arzusuna katkı sunduğu fark edilmektedir. Nitekim, küpe; ses uyaranı bölgesine işaret ederken, hızma koku uyaranı bölgesine işaret eder. Göbek halkaları ise, kadın bedeninin merkezine ve cenin noktasına vurgu yaparak subliminal bir mesaj olarak dikkat çekerken, bel, el ve ayak bileği takıları nitekim kadın silueti ve zarafetine ve cazibe bölgelerine vurgu yapan unsurlar olarak dikkat çekmektedir.

Fotoğraf 8: Yüzük, Ali

Fotoğraf 9: Kolye, Aşk tanrısı, Rönesans Dönemi, CA. 1600, İnci, yakut, Rijksmuseum, Amsterdam.
(http://spenceralley.blogspot.com/2018/02/renaissance-pendants-from-rijksmuseum.html).

nart'ın çarmıha gerilmesinin mikro-fildişi sahnesi, Rennaisance Dönemi.
(https://www.facebook.com/JewelryNerd/).

Takının tarihsel serüveni irdelendiğinde büyü ve süslenme olgusundan sonra en önemli tarihsel işlevinin, zenginlik ve sosyal tabaka göstergesi olarak dikkat çektiği görülmektedir. Nitekim, dönemlerin sosyal ve iktisadi koşullarına bağlı olarak, takılar önemli birer prestij, güç, saygınlık ve zenginlik vurgularını bünyelerinde barındırmışlardır. Bu da doğal olarak değerli taş ve mücevherleri ön plana çıkarmış birbirinden görkemli mücevherlerin üretilmesini gerekli kılmıştır. (Fotoğraf 8-9). Bahsi geçen durum Orta Asya eski Türk toplulukları için de geçerli olup, kadınlarını tepeden tırnağa takılarla süslemek bireylerin iktisadi konumlarını belirlemede önemli bir rol oymanış dolayısı ile evlilikler için belirleyici bir unsura dönüşerek, güçlerin birleştirilmesi esasına dayalı bir anlayış söz konusu olmuştur. Bahsi geçen bu durum günümüz sınıf bilincinin de temelleri sayılabilecek duruma işaret etmektedir. Kılıç'a göre (2011) takılar; " *(...) tarihsel süreç içerisinde bir çok toplum için inanç, iletişim, nişan, statü ve süslenme unsurları olmuşlardır. Bu yönleri ile etnoğrafik bakımdan özel bir öneme ve yere sahip olan takılar, ait olunan milliyetin özgün kültür ve geleneklerinin ifadecisi olmaları bakımından evrensel birer gösterge bilim objeleridir* ".
Tarihsel süreçte takının diğer işlevlerinden birisi grupları ve toplulukları imleyici özellikler arz etmesidir. Bu özellik bazen kadınların medeni durum göstergeleri sayılan bekarlık, nişanlılık, evlilik, yaşlılık dönemlerine ait özel takılar olabileceği gibi bunun yanı sıra, aidiyet duygusundan hız alan, kabileler arası ya da gruplar arası sınıflayıcı özellikler gösteren takı takma geleneği de söz konusu olmuştur. Bu gelenek farklı formatlarda günümüzde de sürmekte olup, örneğin aynı üniversite mezunlarını, özel ilişki gruplarını, düşünsel ve duygusal sembolik anlatım dillerini ve dinsel/ inançsal özellikleri ifade eden takılarda yoğun bir kullanım alanı bulmaktadır. (Fotoğraf: 10-11-12).

Fotoğraf 10: Kol düğmesi.

Fotoğraf 11: Yüzük, İTÜ Yüksekolul.
(https://www.aniyuzuk.com/itu-metalurji-ve-malzeme-muhendisligi-yuzugu).

Fotoğraf 12: Yüzük, İTÜ Malzeme ve meteroloji mühendisliği.

(https://www.aniyuzuk.com/itu-metalurji-ve-malzeme-muhendisligi-yuzugu).

s ,

Marmara Üniversitesi, 2018. (Fotoğraf: Çimen Bayburtlu).

Gerek değerli gerekse yarı değerli materyaller ile gerekse imitasyon takıların günümüz dünyasındaki fonksiyonunun ağırlık noktasını ise ifadecilik oluşturmaktadır. Dışavurumculuk ölçeğinde değerlendirebileceğimiz takılar kişinin, sosyal, iktisadi, duygusal, düşünsel, dinsel, cinsel yapısının ikonik bir dışavurum aracıdır. Bu bazen takının genel konstrüsiyonu ile bazen ise üzerinde taşıdığı biçimlerin renklerin sembolik anlam ve önemleri ile ilgilidir. Dolayısı ile kimlik analizi ve çözümlemesinin önemli bir aracıdır. Meriçboyu'nun (2001, 10) ifade ettiği gibi takılar "*çok farklı bir ürün grubu gibi gözükmekte ise de diğer sanat dallarına paralel bir gelişme göstermektedir. Ayrıca inanç ve gelenekler arasındaki farklılıklar da takılarda etken olmuştur*". Bu vasıta ile kişinin dünya görüşü, kişilik özellikleri, inançları, tercihleri doğru temelde analize katkı sunmaktadır. (Fotoğraf 13-14-15-16-17-18).

Fotoğraf 14: Haç Kolye ucu, Gül kesimli safir ve elmas, Elizabeth Dönemi, Fotoğtaf; Londra Müzesi'nin izniyle; Robert Weldon / GIA.
(https://www.gia.edu/gems-gemology/fa13-cheapside-hoard-weldon).

Fotoğraf 13: Haç Koly

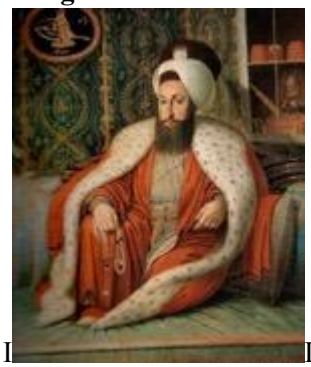
cu, Akik Viktorya dönemi.
(http://www.langantiques.com/university/The_Era_of_Queen_Victoria).

Fotoğraf 15: Nazar bo c klu altın kolye.
(https://www.goldstore.com.tr/dini-motifli-kolye-modelleri?sayfa=2)

Fotoğraf 16: Beyaz altın kolye.
(https://www.goldstore.com.tr/dini-motifli-kolye-modelleri?sayfa=2)

Fotoğraf 17: Sultan I I Selim Portresi, Kapıdağlı Konstantin, 19. yüzyıl, Topkapı Sarayı Müzesi, 17/30. (İrepoğlu, 2000:118).

Fotoğraf 18: İncili Tesbih, 18-19. yüzyıl, Topkapı Sarayı Müzesi, 2/3392. ((İrepoğlu, 2000:119).

Günümüz dünyasında takının fonksiyonlarından birisi ise sosyal manipülasyon aracı olarak kullanılmasıdır. Zira kişi konu başlığımıza aykırı ve olarak kimlik ve kişiliğinin okunmasına katkı sunması söz konusu olmayıp bilakis bu konuda algı kaymasına neden olabilmektedir. Zira birey beğenilmek, sosyal kabul görmek ya da prestij oluşturmak maksadı ile, öz beğeni ve tercihlerine aykırı bir şekilde takılar ile kendisine ait olmadı bir kimlik ve karakter kazandırmak eğiliminde olabilmektedir. Kılıç'a (2011) göre; *"Zaten son derece yüksek düzeyde takı takma geleneğinin yüksek düzeyde ifade değerleri taşıması doğal olduğu kadar kaçınılmaz bir durumdur. Zira kadınların neredeyse kendilerini görünmez kılacak düzeyde takı takma geleneğini, hiçbir zaman klasik süslenme olgusu ile yada her toplumda görülen klasik fonksiyonları ile açıklamak imkansızdır. Kaldı ki, bu denli yüksek düzeyde takılan takılara rağmen, hiçbir zaman takılar kadının varlıksal kimliğinin önüne geçememiş, bilakis daha önce de bahsedildiği üzere, kadının içsel zenginliğini ve toplum içerisindeki son derece yüksek değerini organize eden ve vurgulayan bir işleve sahip olmuştur*".

Ancak ne dün ne bugün anlaşılan odur ki ne de yarın takılara yüklenen tılsım ve onların gücünden medet umma özelliği etkinliğini hiçbir zaman yitirmeyecektir. Zira insanoğlu hiçbir zaman yaşamı üzerinde tam kontrolü ve egemenliği sağlaması sınırlı gücü dolayısı ile mümkün olmamakta daima görünmeyen güçlerin koruyucu kollayıcı gücüne sığınma eğiliminde bulunmaktadır. Bu da doğal olarak gerek sağlık ve esenlik gerekse mutluluk şans için, ya da kötülükleri bertaraf etmek için takılara sığınmanın kesintisiz bir sürekliliğini sağlamıştır (Fotoğraf 19-20). Kılıç'a (2017:89) göre; "*Takılar, toplumların sosyo- kültürel yansıtma aracı olmalarının yanısıra, evrensel anlamlar taşıyan büyüsel/tılsımlı özellikleri, süslemeci özellikleri ve kapital olarak kullanımı gibi çoklu fonksiyonları bünyelerinde barındırmaları nedeniyle, milli niteliklerini aşarak evrensel boyuta ulaşırlar. Her toplumun kendi kültürel ve estetik ölçütleri içerisinde oluşturdukları özgün formlardan bazılarının milliyetleri değişse de ifade ettikleri anlamlar bakımından, tüm dünya toplulukları ile ortaklık taşırlar*".

Fotoğraf 19: Tılsımlı kolye ucu, (http://www.mimtaki.com/1/takivetilsim.php)

Fotoğraf 20: Tılsımlı kolyeler, (http://www.mimtaki.com/1/takivetilsim.php).

Fotoğraf 21: Bilezik, yük, (https://www.imb.org/2017/10/30/magic-charms-black-cats/).

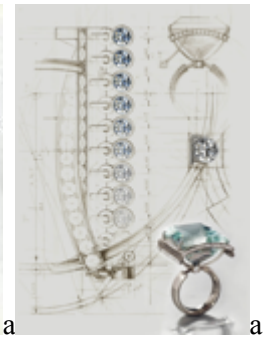
Bu tür anlamlar yüklenen takılar bazen evladiyelik boyuta ulaşarak nesilden nesile aktarılan aile yadigarı takılara dönüşmüşlerdir. Örneğin, Fotoğraf 21'de Burkina Faso'daki bir Senufo adamın büyülü mücevherleri görülmektedir (https://www.imb.org/2017/10/30/magic-charms-black-cats/). Takılar aynı zamanda tasarlayan kişilerinde tıpkı diğer sanat dallarında olduğu gibi duygu dünyalarının, düşünce, sistemlerinin, bilgi, gözlem ve deneyimlerinin birer yansımasıdır (Fotoğraf 22-23-24). Ancak bu yansıtma hedef kitleden tam bağımsız olmayıp alıcı kitlesinin zevk ve tercihleri ve ait olunan toplumun yapısal özellikleri ile yoğrulan bütüncül bir oluşumdur. Bu yönü ile takılar diğer sanat dallarından ayrılır. Zira burada salt duygusal bir üretim değil bilinçli ve akılcı bir üretim süreci söz konusu olup hedef kitlenin kimliği ve beklentileri ile bütünleşir. Diğer sanat dallarında ağırlıklı olarak salt beğeni ölçüsü söz konusu iken takılarda çeşitli amaçlara hizmet ve çeşitli duyguların tatmini söz konusudur. Bunlar özetle az önce bahsi geçen, süslenme, sosyal kabul, kültürel yansıtma aracı gibi işlevler olup, yoğun ifadesel özellikleri ve konsantre anlatım aracı olmaları dolayısıyla ikonik birer boyut kazanırlar.

Günümüzde bedenlerimize çok yakın olan nesneler için daha anlamlı formlar talep edilmektedir. Yapılan tasarımlar *bizim* zevklerimizi ve ruh hallerimizi yansıtmalı ve kişilikleri, kültürel inançları ve değerleri ifade etmemize izin vermelilerdir (Miner, C. S., Chan, D. M., & Campbell, C., 2001).

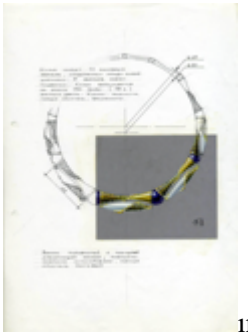
Fotoğraf 22: Yüzük tasarımı, (http://vladglynin.com/sketches#26).

Fotoğraf 23: Yüzük tasarımı, (http://vladglynin.com/sketches#26).

Fotoğraf 24: Kolye tasarımı, (http://vladglynin.com/sketches#26).

Diğer sanat dallarından ayırt edici yönlerinden birisi ise insan bedeni için üretilmeleridir. Buna bağlı olarak teknik yapı ve konstrüksiyon bakımından komplike bir uygulama alanı olup, birçok disiplini bir arada barındırır. Her biri minyatür birer heykelcik olarak kabul edebileceğimiz takı ve mücevherler, tıpkı abidevi eserlerin temsiliyet özelliğine eşdeğer bir şekilde kişilerin bedenleri üzerinde bizzat kişiyi temsil ederler.

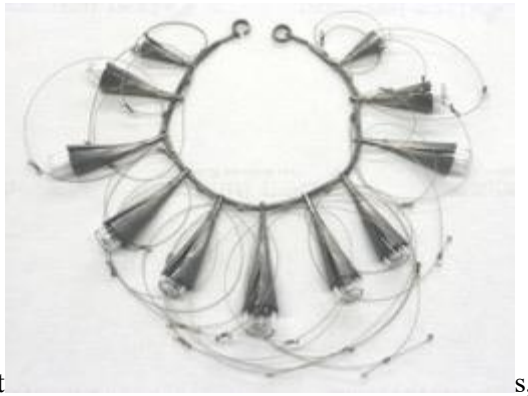
Takı ve mücevherler bir anlamda, kişinin iç ve dış dengeleri arasında bağ kurmaya yarayan kalalizör görevi görürler. Zira bu konudaki seçim ve tercihler birçok sosyo-kültürel ve sosyo-psikolojik, ruhsal, duygusal bileşenleri içerisinde barındırır. Bu tespit, Freud'un takıların ilişkiyi tanımlayan bir nesne olduğu, sembolik karmaşık etkileşimler olduğu düşüncesi ile örtüşür.

Freud bu söylemini *aktarım* mekanizması üzerinden tanımlar. Aktarım, birinin geçmişi hatırlatan bir şeyi söylemesi veya yaptığı bir şeydir. Bu, duygusal geçmiş ve psikolojik ihtiyaçlar (güven, benlik vs.) var olan kişilik deneyimine aktarımda bulunur. Mücevher ve takı seçiminde bu aktarım, üreten kişi üzerinden takıyı takan kişi üzerinde gerçekleşir. Aktarım, diğer kişilere verilen yanıtları belirleyen temel mekanizmalardan biridir. Kişi aktarımının bilincinde olabilir ya da olmayabilir. Bilincinde ise, bu noktada ilişki içindeki dinamikleri veya tepkileri öngörecektir. Takı takmak sanatçının alıcıyla ittifak yapmasıdır. Bu nedenle, alıcının sanatçının niyetini ve estetiğini kendi karakteri ve estetik anlayışı üzerinden dünyaya yaydığı bir süreç olarak nitelendirilebilir.

Rock Hushka yazdığı makalede, Sharon Campbell'ın (Tacoma Sanat Müzesinde yer alan) koleksiyonunun parçası olan Marcia Macdonald'ın "*Hala Oturuyorsanız… Maskeyi Çıkarın, 8, If You Sit Still… You Can Take off the Mask* (1999*)"* isimli takısı (Fotoğraf 25) çıplak, maskeli, eğik ve zincirlenmiş kendini düşünen bir insan formu olarak dikkati çeker. Geçmişiyle ilgili bilinçli farkındalığı gizleyen ya da kendini gizleyen maskeyi çıkarmak için gerekli baskılardan kurtulma çabasına veya çabalamamaya bir anlatımdır. Macdonald, bu figürü takan ve bu figürü *gören* kişiler tarafından psikolojik çatışmanın yükünü paylaşmak ve deneyimlemek ister (Hushka, 2010

Fotoğraf 25: Marcia Macdonald, "*Hala Otururs*anız... *Maskeyi Çıkarın (If You Sit Still… You Can Take off the Mask*", 1999, (Hushka, 2010).

Fotoğraf 26: Karen Gilberts, Kolye, "*Protect* (*Koruma)*", 2004, (Hushka, 2010).

Karen Gilbert'in *koruma* adlı tasarımı (Fotoğraf 26), kanı simgeleyen laboratuvar tüpleri ve kırmızı cam boncuklar ile biçimlendirilmiş olup, ayrıca muska işlevi görmektedir. Tasarımcı bu kolyeyi takan kişinin hastalığa karşı korunma umutlarını, arzularını ve diğer insanların acı ve ıstırabına dair farkındalığı olduğunu vurgular.

Fotoğraf 27: Kiff Slemmons Kolye, "*Shrine (Tapınak)"* 1993, (Hushka, 2010).

Kiff Slemmons tarafından yapılan *Tapınak* adlı kolye; bir iş yerinde çalışan olarak, kimlik arayışında olan kadınların harcadıkları iş saatlerini ifade eder (Fotoğraf 27). Slemmon bu kolye ile işçilere saygı

duyduğunu ilan eder. Slemmons'ın emek ve saygı fikirlerini içine alan tasarımın amacı; bu düşüncenin takan kişi tarafından izleyenlere aktarılmasıdır (Hushka, 2010).
Tasarımlar kişileri öz beklenti beğeni ve estetik duyarlıkları ölçeğinde benimseyip kabul ederek, tasarımcı ile izleyici arasında indirek bir bağlantı oluşturur. Takı ve mücevherler, tasarım tasarımcı ve izleyici arasında kurulan üçlü bir bağ olup, beden ve beden üzerinde taşınan takının tamamlayıcısı ve bütünleyecisi olan giysiler ile oluşan bir bütündür. *Öznelerarasılık* olarak bilinen bu karşılıklı etkileşim, mücevheratın iletişimsel gücünün altında yatan temel güçlerden biridir. Bunun yanı sıra, bu bağlamda takı; görünen ve görünmeyen tematik yüz arasında, gezinen birden fazla deneyime sahip, akışkan, çok boyutlu ve estetik duruşuyla *Öznelerarası* etkileşimi oluşturur. İzleyici salt sanatçının vermek istediği mesajı tasarımı ortaya koyarken özgün iç deneyim ve düşünce dünyasının aktarımından ziyade kendi deneyim, duygu düşüncelerinin karşılığını arar ve bulur.

Fotoğraf 28: Nancy Worden *Frozen Dreams (Donmuş Düşler)",* 2004, (Hushka, 2010).

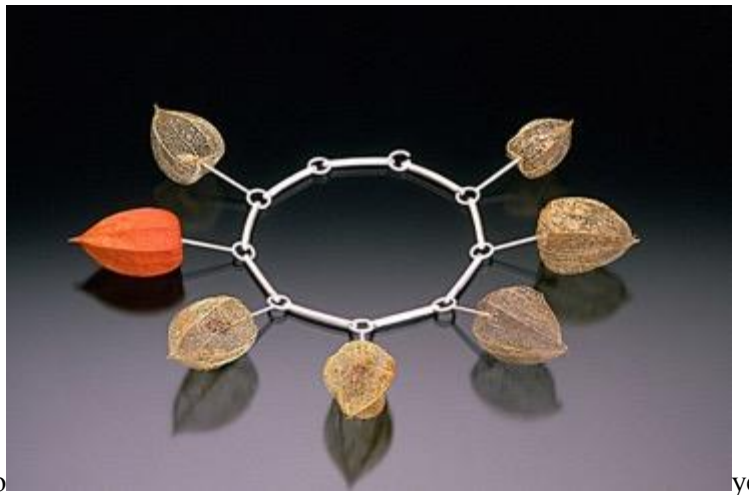
Nancy Worden'ın Frozen Dreams *Donmuş Düşler* adlı kolye tasarımı (Fotoğraf 28) sanatçıya has bir üsluptur. Worden'ın çalışmalarında yer alan metafor; kadınların yaşadığı zor seçimler ve fedakarlıklardır (Aileler ve kariyer yapmak gibi). İnsanlar arasındaki tüm bu bağlantıları harekete geçirmeyi düşünen Worden tasarımında form ve geleneği manipüle eder. Buradaki önemli nokta; takıları sadece nesne ve form ilişkisi perspektifinden anlamak anlamak yerine takı-sanatçı ilişkisini açıklamaya yardımcı olan kavramları tanımlamaktır (Hushka, 2010).
Rock Hushka, herkesin bebeklikten itibaren var olan deneyimlerini sürekli olarak geliştirdiğini vurgular. Hoshka'ya göre, kolye, bir kadının göğsünde kendine yer bulur. Nesne ve beden arasındaki yakın ilişki, mücevherlerin toplumsal cinsiyete özgü işlevlerini güçlendirir ve sanatçının niyetini ve kişisel ikonografisini tanımlayan güçlü bir dizi birlik oluşturur. Ayrıca, göğüs üzerinde yer alan takı ve izleyici arasındaki duygusal bağın varlığı da düşünmelidir. Bu dinamik etki, derin arzuları, korkuları hem beslenmede hem de erotik formda aşk arzusunu içine alır. Dahası, bu dinamik, kullanıcı ve izleyici arasında yaratılan bir ikilemi içerir. İlginç bir şekilde, kullanıcı ile izleyici arasındaki bu ilişkisel ikilem; izleyicinin buluştuğu dış çevre ve bireyin duygusal durumuna (öznelerarasılık) bağlı olarak değişmektedir. Mücevherin bedenin göğüs kısmında sergilenmesi, etkileşim ve fiziksel yakınlık, bedenin nesneyi nasıl beslediği ve nasıl bir anlam ifade etmek istediğini göstermek için bir platformdur. Mücevheri takan kişinin kendilik hissi, mücevher ve izleyicinin bir araya geldiği, mücevherin maddi yönleri ve izleyicinin iç dünyasının dışavurumu yoluyla eserlerin daha derin düşünülmesini sağlayan dinamik bir etkileşim söz konusudur (Rock Hushka, 2010).
Takı takma eyleminde, takan veya izleyici, dünyada var olan karmaşa içinde yaşarken ruhlarını güçlendirmek için mücevheri bir araç olarak kullanma potansiyeline sahip olurlar. Bu eylem karşılıklıdır. Tasarımcı çalışmasını gerçek dünyaya taşımak veya göstermek için sergileyeceği bir

bedene ihtiyaç duyar. Alıcının da kendine uygun bir takıya ihtiyacı vardır. Her iki durumda da, takı diğerinin yokluğu için bir araçtır. Sanatçılar ikonografiyi, kendileri ve katıldığı toplumun gözlemleri hakkındaki güçlü ifadeleri çoğaltmak için benimser. Sanatçı tarafından benimsenen anlamlar, kullanıcı için kılavuz ya da ikon haline gelir.
Takı sanatçıları, bir kişinin dengesini ya da *depresif pozisyonun* istikrarlı durumunu sarsmak, üzmek ya da yeniden harekete geçirmek için bu olağanüstü güçlü bir araca sahiptirler. Aynı zamanda kendimizi ve etrafımızdaki dünya hakkındaki temel inanç ve beklentilerimizi bilinçli olarak yeniden düşünmeye sevk ederler.

Fotoğraf 29: Inês Nunes, Broş, "*Penso*", 2007, (Hushka, 2010).

Inês Nunes'in *Penso* adlı broşu (Fotoğraf 29) idealin iki boyutlu bir temsili şeklindedir. Sanatçı takıların yara bandı olarak iyileştirici bir yanı olduğundan söz eder. Sanatçının tasarladığı broşu, değerli bir nesne yerine tek kullanımlık takı kavramını oluşturmaktadır. Kumaşa iğnelenen broşların deri üzerinde hafif bir yapıştırıcı ile direk tene yerleştirilmesi aracısız etki ve etkilişeme bir gönderme olduğunu düşündürmektedir (Hushka, 2010).

Fotoğraf 30: Sarah Hood, Kolye, *Malden Caddesi*, 1999, (Hushka, 2010).

Sarah Hood'un *Malden Caddesi* isimli kolyesi (Fotoğraf 30) onun sadece bir metal ustası olarak titiz becerilerini değil, aynı zamanda doğal formlara olan hayranlığını da göstermektedir. Doğal dünyanın kırılganlığı veya mevsimlik döngüleri, kadının göğsüne yerleştirerek metofor yaratmaktadır.
Mücevherin beğenilmesi tercih edilmesi ve üzerinde taşıma sürecine tasarımcının önemli katkıları vardır. Zira alıcı bazen beğeni ve tercihlerini önceden belirleyerek tercihte bulunurken, tasarımcının kullandığı form biçim ve renklerde kendisini bularak, öz zevk, beğeni ve tercihlerine yön ve biçim

verirler.Bu bağlamda tasarımcı alıcısının kimlik ve kişiliğinin takı yolu ile okunmasına doğrdan doğruya katkı sunmuş olur. Takılar ve bu takılara fon oluşturan giysiler daima kişilerin kartviziti özellikliğine haiz olmakta ve ön kimlik ve kişilik analizlerine önemli bir zemin oluşturmaktadır.
Abraham Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde yeme, içme, beslenme, barınma gibi temel ihtiyaçlarını, sosyal saygınlık güdüsü takip eder (Şema 1). Mücevher takma ve süslenme de keza bu güdünün tatminine esas olan unsurlardan biri olup, kişinin sosyal statü ve konumunu imleyen bir özellik arz eder. Takıların ilkel dönemlerde vahşi tabiatla başa çıkma ve pasif savaş aracı olarak kullanıldığı düşünülürse, hiyerarşik basamaklar arasındaki geçişgenlik oldukça ilgi çekici görünmektedir (https://www.simplypsychology.org/maslow.html).

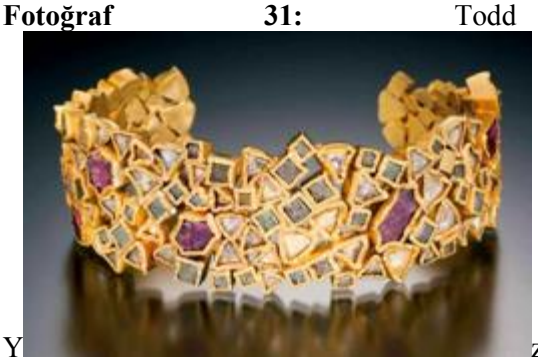

Şema 1: Maslow Primadi (İhtiaç Piramidi), (https://sanchosshop.com/blogs/news/17067596-jewellery-why-do-we-wear-it).

Takı ve müceverin kimlik ve kişiliğe etki etmesi çift yönlü bir işe koşma sürecini barındırır. Zira bazen bireyler kimlik ve kişiliklerini yansıtan takıları takarak kimliklerinin okunmasına katkı sağlarken bazen ise, takılan takıların kimliğine bürünülerek, etkileşimli bir saha oluşur.

Renk ve Mücevher/Takı Etkileşimi

Rengin tüm sahalarda olduğu gibi takılarda da, bireye gerek fizyolojik gerekse psikolojik etkileri söz konusudur. Nitekim renkler muhatap olduğu kişilerin sinir ve duygu sistemine, iştahına etki edebilmekte ya da psikolojik olarak karamsar, iyimser gibi kontrast duygular içerisine sürüklenmesine katkı sunabilmektedir. (Hunter, 2016)
Biçimden sonra, ikinci plastik unsur elemanı olan, renkler dolayısıyla takının genel psikolojik etkisine önemli bir katkı sunan ya da etkilenme seyrini değiştirebilen bir güce sahiptir. Örneğin oldukça klasik ve ağır bir tasarıma çarpıcı renklerden oluşan taş ve metallerle süslemek takının genel psikolojisini ve imajını tamamı ile değiştiren ve dönüştüren bir etkiye sahiptir (Fotoğraf 31-32).

Fotoğraf 31: Todd Reed, Yüzük, 18 ve 22 Ayar sarı altın, Elmas, Yakut. (Revere, 2004, s:153).

Fotoğraf 32: Jeffrey E. Appling, Küpe, Dream Catcher (Düş Kapanı), 18 ayar sari altın, 18 yar beyaz altın, Renkli doğal taş, Sarı elmas, Platinyum. (Revere, 2004, s:252).

Renkler bazen kişilerin özel tercihleri ile sınırlı olabilirken, bazen dönemlerin üsluplarını ortaya koyan bir boyuta taşınırlar. Tüm sanat dallarında olduğu gibi, dönemlere damgasını vuran renk özellikleri

olduğu gibi, geçmiş dönemlere ya da bazı toplumların tasarımcılarına özgü genel renk üslubundan da bahsedilmesi mümkün olabilir. Geçmiş dönem tasarımları irdelendiğinde, genel olarak tabiata bağlı ve bağımlı yapıları ve buna bağlı olarak, tabiata dönük canlı renklerden oluşan tasarımlar oluşturdukları görülmektedir. Bu bağlamda da da takılar, kişiyi aşarak dönemlerinin kimliklerini ve yapılarını okumada bir aracı olarak karşımıza çıkarlar. Bu bazen ise belli başlı tasarımcıların özgün üslupları olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, Tasarım Rönesans'ı olarak kabul edilen 1960'lı yıllarda Danimarkalı bir tasarımcı olan Verner Panton, o dönemde trend belirleyici tasarımlar geliştirir (Fotoğraf 33-34). Tasarımcı renklerle insanların duygularını iyi olma hissine dönüştürmeyi amaçlar (https://www.ganoksin.com/article/jewelry-precious-stones/).

Fotoğraf 33: Verner Panto

,

Sandalye, 1956 ve 1965, Vitra Design Museum.
(http://collection.designmuseum.de/#/en/object/44159?_k=v7s9rw)

Fotoğraf 34: Cristina FerSan, Gümüş, Kayıp mum tekniği.
(https://www.etsy.com/dk-en/listing/524889711/set-jewel-tribute-chairpanton?utm_source=OpenGraph&utm_medium=PageTools&utm_campaign=Share

1940'lı yıllardan başlayarak, Amerika Birleşik Devletleri'nde stüdyo takıları yükselişe geçmesiyle birlikte *Giyilebilir heykel* kavramı ortaya çıkar. Eleştirmenlerin beğenisini kazanan Margaret de Patta gibi sanat kuyumcuları, yapıya ve mekâna ilişkin karmaşık fikirleri ifade etmenin bir aracı olarak mücevherlere yönelirler. New York'taki Sanat ve Tasarım Müzesi'nde mücevher küratörlüğünü yapan Ursula Ilse-Neuman, bu dönemin bitimine değin pahalı sanat malzemelerinin kullanılmasının gerekliliği gibi tabuların sonuna gelindiğini belertir. Tabiki bu düşünce hala çağdaş sanat kuyumcularını etkilemeye devam eder. Bir Tiffany ya da Harry Winston parçası, hala yatırımla ilgili" olduğunu ifade eden Bayan Ilse-Neuman. "*Sanat mücevherlerinde bu parçalar sadece dekoratif değil, aynı zamanda paslı demir bile olsa bir mesaj anlam ifade ediyor*" şeklinde konuyu konsantre bir şekilde açıklamaktadır (https://www.nytimes.com/2014/05/15/fashion/fine-jewelry-as-wearable-art.html). Bu düşüncesini New York'lu sanatçı olan Daniel Brush üzerinden örnekler. İnce işlenmiş alüminyum, çelik ve altın objelerin yanı sıra ticari çekiciliğe yönelik düşünceleri ve takılabilirlik konusundaki kararsızlığıyla tanınan sanatçının ürünleri, materyal değerleri ile kavramsal zorluk arasındaki gerilimi dile getirir.

SONUÇ

Geçmişten günümüze topluca; takı ve mücevherin fonksiyonları olan, büyü, iletişim, sosyal statü, sınıf göstergesi, süslenme gibi unsurlara günümüz dünyasında ifadecilik ve dışavurum unsurunun eklenmiş

olduğu tespitini yapmak rasyonel bir yaklaşımı ortaya koymaktadır. Zira takı ve mücevherler yediden yetmişe ve kadınından erkeğine, yaratmak istediği ve manipüle etmek istediği imajın göstergesi niteliğine haizdir. Bu bazen takının değerleri ile ortaya konan bir ayrıcalığa vurgu yaparken bazen ise, tasarım renk, doku ve malzeme özellikleri ile ön plana çıkan bir ifadeciliği ortaya koyarlar. Tüm bunlara bağlı olarak, bireyin kimliğinin oluşmasına, korumasına katkı sunduğu gibi, iç ve dış dengeleri arasında bağı ve kontrolü sağlayan ikonik unsurlar olarak dikkat çekmektedir. Bunların yanı sıra değişen ölçülerde de olsa, geçmişten günümüze sahip olduğu fonksiyonlarını korumaya devam etmekte olup, maddi bir kültür unsuru olarak anlam ve önemini korumaya insanoğlunun var olduğu sürece korumaya devam edeceği açıktır.

REFERANSLAR

Gomelsky. V. (2014). Fine Jewelry as Wearable Art. https://www.nytimes.com/2014/05/15/fashion/fine-jewelry-as-wearable-art.html adresinden 15 Temmuz 2018 tarihinde alınmıştır.

Haun, W. (2017). Magic Charms Black Cats, and the Powe of Jesus. https://www.imb.org/2017/10/30/magic-charms-black-cats/ adresinden 10 Haziran 2018 tarihinde alınmıştır.

Henselder, P. Jewelry with Precious Stones. https://www.ganoksin.com/article/jewelry-precious-stones/adresinden 1 Temmuz 2018 tarihinde alınmıştır.

Hunter, A. M., Exclusively for Fire Mountain Gems and Beads The Psychology of Color and Jewelry Design. https://www.firemountaingems.com/resources/jewelry-making-articles/ea72 adresinden 15 Temmuz 2018 tarihinde alınmıştır.

Hushka, R., (2010). Holding Objects: The Psychoanalytic Mechanisms of Wearing Jewelry. https://artjewelryforum.org/articles/holding-objects-psychoanalytic-mechanisms-wearing-jewelry adresinden 10 Haziran 2018 tarihinde alınmıştır.

İrepoğlu, G. (2000). *P Dünya Sanatı Dergisi Çağlar Boyunca Takı ve Mücevher,* Padişah Portrelerinde Mücevher. Sayı:17. İstanbul: Raffi Portakal Antikacılık Müzayede Organizasyon ve Danışmanlık A.Ş.

Kılıç, S. (2011). Tarihsel Süreçte Türkmen Takılarının Kadının Sosyal Kimliğinin Oluşumuna Etki ve Katkıları Kılıç, Sibel Mtad 2011, 8 (1): 163-187; Doı: 10.1501/Mtad. 8.2011. 1.1 1-Tr E-Yayın Tarihi: 26 Nisan 2011. *Journal Of Modern Turkish Studies*, *8*(1).

Kılıç, S. (2017). *Türkmenistan Kuyumculuk Geleneği ve Metal Süsleme Teknikleri*. Lap Lambert Academic Publishing

Türe, A. (2011). *Dünya Kuyumculuk Tarihi-II Orta Çağ'dan Günümüze Batı Dünyasının Takıları*, İstanbul: İstanbul Kuyumcular Odası Yayınları.

Türkoğlu, Sabahattin. (2013). *Tarih Boyunca Anadolu'da Takı ve Kuyumculuk Kültürü (Jewel and Jewellery Culture in Anatolia Throughout History*). İstanbul: İstanbul Kuyumcular Odası Yayınları.

McLeod, S. (2018). Maslow's Hierarchy of Needs. https://www.simplypsychology.org/maslow.html adresinden 13 Temmuz 2018 tarihinde alınmıştır.

Meriçboyu, Y. A., (2001). *Antik Çağ'da Anadolu Takıları,* İstanbul: Akbank Yayınları.

Miner, C. S., Chan, D. M., & Campbell, C. (2001, March). Digital jewelry: wearable technology for everyday life. In *CHI'01 extended abstracts on Human factors in computing systems* (pp. 45-46). ACM.

Revere, A. (2014). *Master Gemstones, Major Works By Leading Jewelers*, London: Lark Books.